

Norges Blindforbund
Synshemmedes organisasjon

SENTRALSTYRETS ÅRSBERETNING FOR 2020

Virksomhetens art og sted

Norges Blindforbund, synshemmedes organisasjon, er svaksynte og blindes interesse- og serviceorganisasjon i Norge. Vårt overordnede mål er samfunnsmessig likestilling for blinde og svaksynte og andre grupper med funksjonsnedsettelse.

Norges Blindforbund er landets eldste organisasjon av og for funksjonshemmede, og er en medlemsstyrt organisasjon.

Ved utgangen av 2020 var det 7 902 individuelle medlemmer og 816 familie-medlemmer. Dette viderefører en nedadgående tendens i medlemstallet.

Foruten hovedkontoret i Oslo, har vi heltidsbemannede kontorer i alle landets fylker, tre syn- og mestringssentre, et bo- og mestringssenter, førerhundskole, rehabiliteringsavdeling, eget punktskrifts trykkeri og en ny førerhundskole under bygging. I tillegg driver organisasjonen bistands- og solidaritetsarbeid i utviklingsland.

Virksomheten i 2020

2020 var et spesielt, men aktivt år i Blindforbundet, og innledningsvis nevnes

- 160 ansatte ble permittert, våre syn- og mestringssentre ble stengt, sommerens leirtilbud for barn og unge ble kraftig redusert og kurs og møter ble enten utsatt eller avlyst
- Sentralstyre-, landsstyre- og fylkeslagenes møter ble gjennomført digitalt
- 22 000 nordmenn signerte oppropet for Gratis briller til barn.
- Alle medlemmene ble ringt opp under pandemien og mange fikk en ringevenn
- Fylkeslagene arrangert drømmedager for unge synshemmede
- Over 600 personer deltok på samlinger for barn, unge og familier
- 16 førerhunder ble utlevert til brukere
- Over 900 synshemmede deltok på kurs på våre tre syn- og mestringssentre
- Fjernundervisning, webinar og nettmøter ble den nye normalen
- 8000 personer fikk øyeoperasjoner ved klinikkene i Afrika og Asia
- Innsamlingen fra privatpersoner satte ny innsamlingsrekord for 24. året på rad

Norges Blindforbund – en medlemsstyrt organisasjon

Sentralstyret, som er Norges Blindforbunds utøvende tillitsvalgorgan, har i 2020 hatt følgende sammensetning:

- Terje Andre Olsen, Oslo, leder,
- Kari Wiik, Ålesund, nestleder,
- Sissel Sørensen Bye, Tårnåsen, styremedlem,
- Unn Tone Forfang Jenssen, Tromsø, styremedlem,
- Inge Fiskvik, Bergen, 1. varamedlem,
- Andreas Havsberg, Oslo, 2. varamedlem,
- Lena Gimse, Trondheim, 3. varamedlem,
- Brit Beate Eikehaug, Sannidal, 4. varamedlem.
- Mariann Fossum, Bergen, personalrepresentant
- Jane Forberg, Eidsvoll Verk, vara personalrepresentant

Landsstyret, Blindforbundets høyeste myndighet mellom landsmøtene, består av en representant fra hvert fylkeslag. Landsstyret holdt 3 (3) møter og behandlet 62 (51) saker. Den største saken gjaldt bygging av ny førerhundskole i Ås, der planer for byggingen og finansieringen ble godkjent av landsstyret i juni.

Sentralstyret holdt 16 (13) møter og behandlet (328) (268) saker. Covid-19 pandemien, med de strengeste tiltakene i fredstid, har preget sentralstyrets arbeid. Mange av sakene har omhandlet organisasjonens håndtering av nedstenging og smitteverntiltak. I tillegg gjennomførte sentralstyret en prosess med rekruttering av ny generalsekretær.

En stor takk i et spesielt år

2020 ble preget av koronasituasjonen for medlemmer, tillitsvalgte og ansatte i Norges Blindforbund.

I februar ble forbundsleder og fire ansatte satt i karantene etter møte på øyeavdelingen på Ullevål sykehus. Fra mars ble store deler tilbudene til landets svaksynte og blinde stengt ned. Våre tre syn- og mestringssentre ble stengt, sommerens leirtilbud for barn og unge ble kraftig redusert og kurs og møter ble enten utsatt eller avlyst.

Sporveisgata 10 er forbundets service- og administrasjonsbygg. På grunn av pandemien har det vært nødvendig med mye fokus på tiltak for smittevern. Blant annet delvis stengt tilgang til og logging av alle på huset, daglige rutiner for desinfisering og begrensede muligheter for bevegelser mellom etasjene og avholdelse av møter.

Sentralstyremøter, landsstyremøter og møter i fylkeslagene våre ble gjennomført som digitale møter.

Til tross for utfordringene vi fikk på grunn av pandemien, klarte organisasjonen å omstille seg. Rehabiliteringskurs ble gjennomført som fjernundervisning og omlag 100 personer deltok. Tilbakemeldingene har vært positive, samtidig som deltakerne gir tilbakemeldinger om at de ønsker seg tilbake på syn- og mestringssentrene. Frivilligheten blomstret også på dette området og det ble gjennomført fjernundervisning med voksenopplæringskurs, webinar om øyesykdom, nettmøter med quiz, treningstilbud og sosiale kaféer for å nevne noe.

I «Z i Telefonen» ringte vi til medlemmene over hele landet og spurte hvordan hver enkelt hadde det, om noen hadde behov for bistand eller om de kanskje ønsket å få en telefonvenn i denne vanskelige tida. Dette ble veldig godt mottatt.

På det meste var nesten 160 av våre ansatte permittert. Mange medarbeidere har i lange perioder jobbet med utgangspunkt i hjemmekontor.

Samarbeidet mellom sentralstyret, administrasjon, fagforeninger og vernetjenesten har vært svært god, og er en forutsetning for samhold og gode løsninger både for ansatte og tilbud til medlemmene våre.

Det er god grunn til å takke medlemmer, tillitsvalgte og ansatte for tålmodighet, forståelse og samarbeid i dette utfordrende året. Det har lært oss mye som vi vil ta med oss når denne pandemien er over. Stor takk alle sammen!

Kamp for likestilling og selvstendighet

Sammen med fylkeslag og lokallag har seksjon for samfunnskontakt hatt trykk på mange saker som betyr mye for landets synshemmede.

Kampsaken over alle, er transporttjenesten (TT) for funksjonshemmede. Gjennom statsbudsjettet er det nå bevilget over 300 millioner kroner til den nasjonale TT-ordningen. Noe som betyr at vi er nære målet om å få dette ut til hele landet.

En av de store kampene i 2020 var stortingsmeldingen «Tett på». Her ble det til tross for stor innsats av oss og andre vedtatt at Statped skal kutte inntil 200 millioner kroner per år fra 2025.

I februar var Blindforbundet i Genève og snakket med FN. Dette resulterte i at FN nok en gang anbefalte at Norge må få på plass krav til universell utforming av området arbeid. Det har også blitt satt i gang et arbeid på tvers av flere departementer som ser på om og hvordan kravet om universell utforming i arbeidslivet skal innføres.

Årets tema i synshemmedes aksjonsuke i juni var «Ledelinjer ute og inne». Undersøkelsene som ble gjennomført viser at ledelinjer er meget viktig for synshemmede for å finne frem. Det overraskende resultatet var at ledelinjer i stor utstrekning også brukes av seende.

Blindeforbundet sitter i grupper som jobber mot tog, fly, buss og båt for å få universell utforming, aktiv bruk av ledelinjer, tilgang på assistanse, informasjon og apper i tilgjengelig format og innvendig og utvendig annonsering på alle transportmidler. På Blindeforbundets tilgjengelighetsdag var utvendig annonsering på busser tema, og det ble mange oppslag og god innsats over hele landet

Valglovutvalget har lyttet til Blindeforbundets innspill og foreslår at ved behov for assistanse på valgdagen, er det kun den du selv velger som assistent som skal være med inn i stemmeavlukket. Lovendringen vil gjelde fra og med stortingsvalget i 2021. Valglovutvalget har også pekt på e-valg som den eneste muligheten til at synshemmede skal kunne stemme hemmelig.

Informasjon til medlemmer og øvrig publikum har ikke vært mindre viktig i 2020. Vår egen radiokanal Radio Z ble en dagsaktuell informasjonskanal for oss da pandemien slo til, med koronanytt, oppdateringer fra ledelsen og «Hjemmekontoret» som ble en populær spalte. Vi startet også med daglige publiseringer av Radio Z Podkast og det ble det produsert 170 (40) podkaster.

Nettstedet blindeforbundet.no hadde en økning i antall besøk på 20,72 prosent. Et tema som engasjerte var kampen mot uettlig bruk og parkering av el-sparkesykler. Bestillingsskjemaet der folk kunne bestille klistremerker med teksten «Jeg har stått til hinder for svaksynte og blinde» ble benyttet 421 ganger og titusenvise av klistremerker er delt ut. Det ble oppslag om klistremerkekampanjen på NRK.no og TV2.no.

Kampanjefilmen «Ikke gi blaffen, vis hensyn», der oppfordringen er at el-sparkesykler benyttes og parkeres uten være til hinder for andre, ble godt mottatt da det ble eksponert for publikum på Facebook om lag 400 000 ganger.

Blindeforbundets lukkede «Debattarena» på Facebook hadde 352 medlemmer ved utgangen av 2020 og flere diskusjoner der setter dagsorden for politikken i Blindeforbundet. Plattformen Workplace har 290 aktiverte brukere og binder ansatte sammen uavhengig av geografi og avdeling.

Det var 1084 (1119) mediasaker med omtale av Norges Blindforbund i 2020. I motsetning til i fjor, er det radio/TV og nrk.no som har publisert flest saker om Blindeforbundet. Koronasituasjonen ga oss mye omtale i starten av året, da fem fra Blindeforbundet var blant de første i karantene. Fungerende generalsekretær var med på Debatten med Fredrik Solvang, og vi deltok i Dagsnytt18 i forbindelse smittesporingsappen. Årets kampanje for førerhundens dag med temaet «Førerhund – hjelper og venn i hverdagen» ga god synlighet i media, blant annet i God morgen Norge.

Vår/sommer 2020 preget el-sparkesykler overskriftene og Blindeforbundet har fått sterkt eierskap til saken. Vi har vært på Dagsnytt 18 to ganger, NRK Nyhetsmorgen og gjestet TV2 Nyhetskanalen. I tillegg har vi blitt omtalt flere ganger i store riksmedier og lokalmedia.

Kampanjen «Gratis briller til barn», ble viet oppmerksomhet i mediene, med 13 saker i nasjonale, regionale og lokale medier (bl.a. NRK, Sunnmørsposten, Dagbladet). Rubys brev til statsministeren formet som et digert banner på Blindforbundets fasade i Sporveisgata, ga også riksdekkende medieoppmerksomhet.

De røde T'ene til Turistforeningen som er vanskelige å se for fargeblinde ble et hett tema på ettersommeren. Den saken hadde sitt utspring i Vest-Agder, men riksmediene kastet seg også over den. Det har også vært flere saker med råd om solbrillebruk og vernebriller til nyttårsaften.

Blindforbundet vil bli mer synlig og mer forbundet med svaksynthet. Vi skal bli kjent for flere og nå flere med våre tilbud. «Synlighetsarbeidet» er lagt inn under prosjektet «Offensiv 2025». Nyhetsbrev og fagseminarer om ulike øyediagnoser, synskafeer, uleselig-kampanjen, svaksyntkampanje, chatløsning og kontakt med øyelege som medlemsfordel samt systematisk medieoppmerksomhet er noen av tiltakene som skal gjøres for å nå målene. En av høydepunktene i dette arbeidet var webinar om øyesykdommen AMD som ble avholdt i november med 350 deltakere og kampanjen «Gratis briller til barn» som ga mye oppmerksomhet både blant familier med barn som bruker briller, og ellers i samfunnet. Arbeidet med synlighet begynner også å betale seg i form av klatring på Ipsos kvartalsvise omdømmemålinger.

Det har vært høy aktivitet ved punkttrykkeriet dette året. Spesielt har skilt- og bokproduksjonen økt i forhold til 2019. Totalt antall produserte skjønnlitterære bøker var i år 1215 (1014). Blindforbundet la ned stor innsats for at punktbøker skulle leveres helt hjem til lånerne da det ble klart at Posten bare ville levere annenhver dag. Bøkene blir nå levert komplette i kartonger hjem til mottaker. Punktlesere bestiller den boka de ønsker, og er den ikke tilrettelagt for punktskrift fra før vil den bli det.

Læring og mestring – på nye måter

Seksjon service har opprettholdt både bredde og kvalitet i tilbudet til svaksynte og blinde i 2020 til tross for situasjonen med covid-19 i samfunnet.

Ingen av våre kursdeltakere har fått påvist smitte som følge av å delta på kurs. Med nedstengning og permitteringer forsvant imidlertid mange fysiske kurs. Alternativet ble undervisning og støtte via fjernundervisning.

Innholdet i fjernundervisningen har vært innenfor fagområder som ADL (aktiviteter i dagliglivet), fysisk aktivitet, mobilitet, IKT, syn og livsmestring, synstrening, samtale med rehabiliteringsrådgiver om rettigheter og stønader. I hovedsak var det oppfølging én til én over telefon/facetime, men også per epost. Videre ble det gitt skriftlig veiledning og tilbud om lydspor og videoinstruksjoner. Til sammen hadde kursene som ble gjennomført som fjernundervisning om lag 100 deltakere.

Kursdeltakerne har opplevd å bli sett og forstått, og det har bidratt til å redusere opplevelsen av ensomheten mange kjente på i nedstengningen. Ansatte rapporterer også å ha lært mye, og det har vært en utfordrende og utviklende erfaring. I særdeleshet ser vi at oppfølging med pårørende tilstede var vellykket.

På høsten har syn- og mestringsentrene vært åpne for fysiske kurs hvor deltakerne i all hovedsak har vært svært fornøyde med det kurstilbudet de har fått. Det ble verdsatt at tilbudet har vært «åpent» den tiden som har vært, slik at man har kunnet få tilbud om rehabilitering, læring og mestring til tross for situasjonen med covid-19. Deltakerne har også gitt tilbakemelding om at de har følt seg trygge på senterne og at det har vært gode rutiner for smittevern. Til sammen har i overkant av 900 (1300) synshemmede personer deltatt på rehabiliteringskurs ved Hurdal, Evenes og Solvik syn- og mestringscenter.

Kombinasjonen av fagpersoner og likepersoner utgjør nøkkelen i Blindforbundets rehabiliteringstilbud. Ved utgangen av 2020 har vi 108 (115) likepersoner.

Et stort fokus på Hønen gård bo- og mestringscenter dette året har vært å gi beboerne trygghet, sosial kontakt og aktiviteter på tross av en krevende situasjon. I to måneder fra midten av mars, var det besøksforbud på Hønen gård. Felles stue og spisestue ble stengt og alle beboerne fikk servert mat i leilighetene sine. Alle beboerne fikk tilbud om en gåtur hver dag, og tilpasset informasjon og samtaler med den enkelte. Alle aktiviteter foregikk utendørs i denne perioden. Etter hvert som smittevernreglene har endret seg, har vi arrangert ulike aktiviteter, både inne eller ute, med tilstrekkelig avstand. Vi har også hatt nettbaserte aktiviteter.

2020 var et spesielt år også for Barne- og ungdomsavdelingen, BUA. Aktiv Vinter i uke 8 ble gjennomført med fullt hus. Barneleir, ungdomsleir og ung uke ble dessverre ikke avholdt. Vi fikk derimot muligheten til å arrangere 3 uker med Aktiv Familie i Hurdal innenfor de smittevern reglene som var aktuelle da. Aktiv Høst på Solvik i uke 40 ble gjennomført med 7 deltagere. Totalt har 211 (477) deltagere i forskjellige aldersgrupper deltatt på BUAs arrangementer i 2020.

For å kunne nå og tilby flere barn og unge aktiviteter i 2020 fikk vi tillatelse av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet til å bruke de midlene vi fikk tildelt til deltagere under 26 år, på lokale aktiviteter, kalt drømmedager. Fylkeslagene arrangerte blant annet turer til fornøylesparker, rafting, samling på Hurdal og juletur til Hadeland glassverk. Alt i tråd med smittevernreglene.

Pandemien ga store utfordringer for førerhundskolen. Samtreningen måtte foregå på personens hjemsted. Det medførte mye reising for trenerne og var ressurskrevende for skolen. Av 16 (17) utleverte hunder var 14 labradorer, 2 storpuddler og 1 schæfer. 9 av personene som fikk utlevert førerhund hadde hatt førerhund tidligere, mens 8 var førstegangsbukere. Det var planlagt 5 samtreningsskurs på Hurdal. Kun ett kurs startet opp som vanlig, men kurset måtte avbrytes grunnet pandemien. Samtreningsskurs varer normalt i 3 uker, etterfulgt av 5 dagers trening på brukernes hjemsted. I 2020 har trenerne i stedet jobbet 3 uker med ekvipasjene på deres hjemsted.

Forskningsløft

I 2020 har Blindeforbundet hatt økt fokus på forskning og bruk av forskningsbasert kunnskap i organisasjonen. 1. januar 2020 innførte forbundet en forskningssjefstilling.

Organisasjonen har vedtatt en gradvis økning av bidrag til forskning fra dagens 3 millioner kroner årlig, til ti millioner kroner, innen 2024.

Fagrådet, som forvalter forskningsfondet, mottok i 2020 totalt 36 søknader, hvorav 21 fikk finansiell støtte. Det ble innvilget ca. 9 millioner kroner til øyehelseprosjekter som diabetes og tørre øyne, medfødt aniridi, AMD og infeksjons endoftalmit. Det er også gitt støtte til samfunnsnyttige formål som legoklosser med punktskrift og forbundets historiebok.

I tillegg til å gi støtte til andre, bidrar forbundet også aktivt i prosjekter som omhandler alt fra netthinne-implantat, tørr AMD, tørre øyne, nye biomarkører for diabetes, til netthinnescreening av diabetes pasienter og kunstig intelligens.

Blindeforbundet er også representert med flere ansatte i «NorVis» (Norwegian Vision in Stroke). Dette prosjektet skal etablere et nasjonalt, tverrfaglig nettverk av helseaktører som ivaretar slagrammede. Det overordnede målet er at synsfunksjonen skal bli rutinemessig fulgt opp etter slag.

Forskning og synsfaglig informasjon er blitt formidlet i ulike media, inkludert riksdekkende radio, aviser og podkaster. Dette er også gjort gjennom forbundets publikasjoner. Dette har bidratt til å synliggjøre forbundet og vår syns-faglige kompetanse.

Samhandling og nettverksbygging med andre organisasjoner, forsknings- og helseinstitusjoner har også stått sentralt. Forbundet har bidratt til å fremme forskningssøknader til Norges Forskningsråd, Helse Sør-Øst, Helse Vest, Universitetet i Stavanger og Stiftelsen Dam. Vi har deltatt i utarbeidelsen av forskningsprotokoller, og forskningssjefen har vært medveileder av doktorgradskandidater og deltager i referansepanel.

Internasjonal solidaritet i krevende tider

Norges Blindeforbund driver bistands- og solidaritetsarbeid i utviklingsland og har i tillegg en rekke internasjonale verv i organisasjoner som jobber for blinde og svaksynte. Å drive slikt arbeid mens verden er rammet av en pandemi, har vært utfordrende.

Norges Blindeforbund har drevet organisert solidaritetsarbeid for blinde og svaksynte i utviklingsland siden 1978. Etter flere års pause ble det i 2020 igjen opprettet et internasjonalt utvalg i Blindeforbundet. I 2020 var Blindeforbundet

engasjert i 14 (19) prosjekter i 7 (9) land i Afrika og Asia. Dette inkluderer et nytt prosjekt i Etiopia finansiert av NORAD «sammen for inkludering».

I 2020 har arbeidet med å engasjere fylkeslagene i det internasjonale solidaritetsarbeidet blitt videreført. Fylkeslagene har i 2020 bidratt om lag 45 000 kroner til nødhjelp i Mosambik og Beirut.

Bistandsinnsatsen er konsentrert innenfor tre hovedsatsingsområder:

1. Styrking av eksisterende eller nye organisasjoner av blinde og svaksynte.
2. Forbedre livet til blinde og svaksynte i alle aldre, ved å drive påvirkningsarbeid og annet arbeid for inkluderende utvikling som utdanning, rehabiliteringskurs/opplæring, opplæring for inntekt/inntektsgivende aktiviteter.
3. Bekjempe blindhet ved å støtte øyehelseprogram som inkluderer forebygging og behandling av blindhet og opplæring av lokalt helsepersonell i øyehelse.

Arbeidet finansieres gjennom midler fra NORAD via Atlas-alliansen, bidrag fra Norges Blindforbund, samt midler fra Blindforbundets inntektsvirksomhet kanalisert gjennom Arne Husvegs Solidaritetsfond. Dette inkluderer også penger innsamlet via iCare-kampanjen.

Den 4. august var det en enorm eksplosjon på havnen i Beirut, hovedstaden i Libanon. Blindeorganisasjonen i Libanon fortalte at situasjonen var veldig uoversiktlig. Vinduer og glass i dører på kontorene til YAB var knust, men bygningen sto. Sentralstyret stilte veldig raskt inntil 50 000 kroner til nødhjelpsarbeidet. Flere fylkeslag bidro også.

Pandemien har vært veldig utfordrende for alle våre partnerland og for internasjonal avdeling. Det har ikke vært fysiske prosjektbesøk siden februar 2020. All oppfølging og møter med partnere har derfor vært på via Skype eller Zoom.

På alle våre øyehelseprosjekter har det vært begrenset aktivitet med redusert antall pasienter og operasjoner. Likevel har det blitt utført flere titalls tusen øyekonsultasjoner, om lag 8000 (14 000) øyeoperasjoner, delt ut tusenvis med briller, øyedråper og A-vitamin. Det er også gitt opplæring av øyehelsepersonell, produsert koronainformasjon i punktskrift og distribuert nødhjelp som mat, såpe og ansiktsmasker til medlemmer spesielt utsatt for nedstengingen av samfunnet. Mobile klinikker er viktig for å kunne nå de fattige som bor langt ute på landsbygda, for eksempel i Nepal. På grunn av pandemien har dette vært sterkt redusert i 2020.

Norges Blindforbund har et bredt internasjonalt samarbeid og er medlem av: Verdens Blindeunion, Den Europeiske Blindeunionen, International Council for Education of People with Visual Impairment (ICEVI), Nordisk samarbeidskomité, Nordisk kvinnekomité, Nordisk Bistandskomité, International Agency for the Prevention of Blindness (IAPB) og Atlas-alliansen.

Vi er der for medlemmene

Det er liten tvil om at de strenge smittevernstiltakene i 2020 har ført til mindre synlig aktivitet enn i 2019.

På grunn av stå-på-holdningen blant tillitsvalgte og ansatte, har vi likevel hatt bare fem tusen færre voksenopplæringstimer enn et normalår. De fleste fylkeslagene har klart å avholde høst- og årsmøter selv om disse ble holdt på et annet tidspunkt enn i et vanlig år og under krevende forutsetninger. I tillegg har fylkeslagene arrangert drømmedager for unge synshemmede som «plaster på såret», etter at forbundet måtte avlyse sommerleirene i 2020.

Gjennom en samlet innsats fra ansatte og frivillige er alle medlemmene over hele landet ringt i kampanjen «Z i telefonen». Medlemmene har fått hjelp til praktiske utfordringer i tillegg til at de som ønsket det fikk en «ringevenn» som kunne holde kontakten med dem over tid.

Norges Blindforbund etterstreber å skape et tett og produktivt samarbeid med spesialisthelsetjenesten/øyeavdelinger og andre sentrale synsfaglige miljøer. Samarbeidene bidrar til økt tilgang på god synsrehabilitering og gjør det lettere for nye synshemmede å komme i kontakt med Blindforbundet.

Synskafeene er åpne arrangement der alle er velkomne til å høre om temaer knyttet til syn, få gratis synstest fra vår samarbeidspartner Specsavers og hyggelig bevertning. Dette har i stor grad blitt forhindret på grunn av pandemien.

Synskontaktene er bindeleddet mellom kommunene og personer som trenger synshjelpemidler og/eller opplæring. Rask hjelp er avgjørende når folk mister synet. Våre fylkeslag legger ned mye arbeid i å overføre kunnskap til kommunene om hvordan synshemmede kan leve godt og lykkes med riktig bruk av hjelpemidler og opplæring.

Fylkeslagene har holdt stengt det meste av året, fra mars til september. Da samfunnet åpnet opp igjen i høst stod de klare til å invitere til kurs som var blitt utsatt og avlyst tidligere. De fleste arrangerte både høst- og årsmøter og andre samlinger i løpet av september og oktober, før det igjen ble oppfordret til at kontorene måtte stenge.

I mange fylker er det også lagt stor vekt på samarbeidet med voksenopplæringen for å sikre at synshemmede får den digitale kompetansen de har krav på etter Opplæringsloven. Noen fylkeslag har det siste året gjennomført digitale kurs, for eksempel treningskurs og interaktiv matlaging. I tillegg tilbyr våre om lag femti lokallag blant annet kurs i smartteknologi, turer i inn- og utland og fysisk aktivitet på ulikt nivå.

Medlemssenteret er en førstelinjetjeneste for medlemmer og andre som ønsker å bli medlem eller bare søker informasjon relatert til syn. I 2020 var det 7400

gjennomførte samtaler ved medlemssenteret mot 6500 i 2019, noe som gir en økning på 14 prosent.

Spill, gaver, næringsliv og giverglede sikrer inntekten

Norges Blindforbunds inntektsvirksomhet er organisert i markedsseksjonen med de fire inntektsområdene: Spill og lotteri, store gaver og bevilgninger, næringsliv og innsamling privat.

I 2020 tilførte markedsseksjonen 103,3 millioner kroner netto til Blindforbunds arbeid. Det var 6,7 millioner kroner mer enn budsjettet og 5 millioner kroner mer enn året før.

Koronasituasjonen har gitt utfordringer for salg til næringslivet og innsamling ansikt til ansikt med privatpersoner. Innsamlingen fra privatpersoner satte likevel ny innsamlingsrekord for 24. året på rad. Økningen er på hele 11,5 prosent.

Næringslivsavdelingen har hatt omfattende koronapermitteringer, og har i tillegg gjennomgått en omstrukturering for å skape grunnlag for bedre lønnsomhet i 2021 og 2022. Omstillingskostnadene gjør at avdelingen viser underskudd i 2020.

I 2020 mottok Blindforbundet 20,0 (23,6) millioner kroner fra 37 (32) testamenter. I tillegg ble det mottatt en testamentarisk gave som ble overført til fylkeslag, samt om lag 400 000 (394 000) kroner i minnegaver. Forbundet videreførte også i 2020 tilbudet om vederlagsfri juridisk bistand til alle som ønsker å testamentere til Blindforbundet.

I 2020 mottok Norges Blindforbund mange tilskudd fra både statlige ordninger og private stiftelser. Barne- ungdoms- og familiedirektoratet ga støtte til Barneleir, Ungdomsleir og Ung uke. Helsedirektoratet ga tilskudd til «iStøtet», en løsning for å forenkle smarttelefonbruk for blinde og svaksynte og «Digitale synshemmede eldre» og støtte til Frivillig arbeid. Aktiv Vinter fikk innvilget bidrag fra Miljødirektoratet. Blindforbundet fikk tildelt over 5 (2,3) millioner kroner fra Stiftelsen Dam til ulike prosjekter.

Blindforbundet fikk i juni 2020 et tilskudd på 24,4 (28,0) kroner fra Norsk Tipping. Formålsandelen på grasrotmidler er økt fra fem til sju prosent av brutto spilleinntekter - en vekst som vil komme våre fylkes- og lokallag til gode.

I 2020 har bingo hatt et utfordrende år med stengte bingolokaler i en periode som følge covid-19. Dette har gitt noe lavere omsetning og selvsagt noe lavere utbetaling til de ulike formålene. Bingo.no har fått et oppsving som følge av stengte bingolokaler hvor spillerne har fått lov til å registrer seg hjemme og spille online.

Det er oppnådd støtte i Stortinget for å få på plass forskriften for å kunne selge landslotteri gjennom digitale plattformer.

Gavene fra privatpersoner er den klart største inntektskilden for Norges Blindforbund. Innsamlingen fra privatpersoner resulterte i 89,7 (80,4) millioner kroner til arbeidet for blinde og svaksynte. Pengegavene fra privatpersoner har økt hvert år siden 1997.

For Blindforbundet er det viktig at kommunikasjonen gjennom innsamlingsarbeidet stemmer med det budskapet forbundet formidler i andre kanaler. Hvordan synshemmedes utfordringer fremstilles gjennom innsamlingen har betydning for hvordan synshemmede blir møtt på andre arenaer i samfunnet, for eksempel i arbeidsmarkedet. Derfor legges det vekt på å kommunisere at synshemmede har samme ressurser som andre, og at det vi trenger penger til er å fjerne hindringene for at ressursene kan tas i bruk. Det er stramme, interne rutiner for godkjenning av budskapet som brukes i innsamlingsarbeidet.

Giveren skal oppleve at han eller hun er med på å sørge for at ingen blir stående alene utenfor samfunnet når synet svikter. Videre at vi som medmennesker rekker ut en hånd slik at alle får mulighet til å bli inkludert i fellesskapet og får brukt sine evner og ressurser. Slik blir våre givere en del av en bevegelse som støtter opp under synshemmedes sak i samfunnet.

Det er heller ikke i 2020 registrert klager til Forbrukertilsynet på vårt innsamlingsarbeid.

Slik ble midlene brukt

3 av 4 kroner som vi bruker, må vi samle inn selv. Takk til alle som støtter vår sak!

I den trykte årsmeldingen er det en illustrasjon med kakediagram som viser fordelingen og bruk av midler i 2020. Tiltakene er her beskrevet slik at det som får størst andel kommer først i beskrivelsen:

Inspirasjon, læring og mestring

I 2020 deltok 900 synshemmede på kurs ved Blindforbundets syn- og mestringssentre. Der lærte vi det vi trenger for å kunne ta tilbake hverdagen vår. Dette året måtte vi lære på nye måter og tok i bruk digitale plattformer.

Over 600 barn, unge og familiemedlemmer deltok på morsomme samlinger og turer. Mer enn noen gang var det herlig å være sammen – med avstand. Synshemmede og pårørende får hjelp til å forstå og påbegynne aksepteringsprosessen knyttet til synstapet. Gjennomsnittsalderen på medlemmene er 70 år, men flertallet er mellom 80 og 90 år.

Lokalt arbeid

Ansatte og synshemmede hjelpere i alle fylker ringer og kommer gjerne på besøk. De gir råd og tips, og lytter til våre behov.

Over hele landet møtes vi til treff og turer i regi av fylkes- og lokallagene.

Informasjon og kamp for likestilling

Medieoppmerksomhet gir oss gjennomslagskraft i kampsaker.

Internasjonalt

Til tross for pandemi har våre prosjekter utført flere ti-talls tusen øyekonsultasjoner og 8000 øyeoperasjoner.

Førerhund

Førerhunden er vår venn og hjelper. Derfor bygger vi ny førerhundskole i Ås.

Forskning

Det ble brukt nesten 9 millioner kroner til forskning relatert til øye-helse. Det gir oss håp om en bedre fremtid.

Redegjørelse for årsregnskapet og opplysning om finansiell risiko m.v.

Årsregnskapet for Norges Blindforbunds samlede aktiviteter avlegges etter regnskapsloven og regnskapsstandarden god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner.

Konsernets årsregnskap omfatter morselskapet Norges Blindforbunds aktivitet, inklusiv forbundets prosjekter i utviklingsland, de 18 fylkeslagene, de fire heleide datterselskapene og et tilknyttet selskap.

Resultatet for 2020 ble meget godt. Årsregnskapet viser et aktivitetsresultat for morselskapet på pluss 27,5 (28,3) millioner kroner, og for konsernet 40,9 (31,6) millioner kroner. Fjorårets tall er vist i parentes.

Aktivitetsresultatet for morselskapet er disponert ved å tilføre 4,8 millioner kroner til formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner, overføre 2,6 millioner kroner til formålskapital med selvpålagte restriksjoner, og tillegge 20,1 millioner kroner til annen (fri) formålskapital.

Morselskapet har en bokført formålskapital på 326,7 (299,2) millioner kroner, som utgjør 77,3 (80,2) prosent av totalkapitalen. Konsernets bokførte formålskapital er på 437,0 (397,4) millioner kroner, og er på 80,0 (82,1) prosent. Dette viser at Blindforbundet fremdeles har meget god soliditet.

Morselskapets arbeidskapital ved slutten av året var på 134,5 (134,3) millioner kroner, og konsernets arbeidskapital var på 252,6 (238,5) millioner kroner. Likviditetssituasjonen i mor har vært god gjennom hele året.

Innsamlingsprosenten var i 2020 økt til 69 prosent, etter å ha vært 68 prosent de to foregående årene. Det er de siste årene gjort store investeringer i å bygge en ny kanal for å verve faste givere, jf. omtale i note 2 til årsregnskapet.

Morselskapet hadde per 31.12.2020 plassert 98,9 millioner kroner i Forte obligasjoner, jf. note 12. Plasseringen er i henhold til forvaltningsinstruksen, med en moderat/lav risikoprofil. I tillegg har flere av fylkeslagenes midler blitt plassert i dette obligasjonsfondet. Til tross for et særdeles utfordrende år, ga Forte obligasjoner en avkastning på 2,71 prosent. Frem til medio mai i 2021 har verdiøkningen vært 1,5 prosent, og det er ingen indikasjoner på at plasseringen utgjør en forhøyet risiko

Byggingen av den nye førerhundskolen på Ås, med kostnadsramme på 58 millioner kroner, er godt i gang og det påvirker Blindforbundets likviditet. Beregningene viste at det lønte seg for Blindforbundet å ta opp lån i stedet for å innløse obligasjoner. Sentralstyret godkjente i 2021 et låneopptak på 58 millioner kroner.

Eiendommen i Stavanger ble lagt ut for salg, og solgt våren 2020 og ga en gevinst på i underkant av 7 millioner kroner.

Eiendommen i Bergen benyttes av Blindforbundets Trykkeri i 1. og 2. etasje. I april overtok Blindforbundet de to øvrige etasjene ved kjøp av selskapet Lille Markevei 18 AS. I 2022 skal Hordaland fylkeslag og rehabiliteringsavdelingen Vestlandet flytte inn i 4. etasje i bygget.

Forbundets virksomhet er etter sentralstyrets oppfatning tilfredsstillende finansiert.

Etter sentralstyrets oppfatning gir årsregnskapet og årsberetningen sammen med årsmeldingen for 2020 en riktig oversikt over Norges Blindforbunds virksomhet og stilling. Videre gir det også tilstrekkelig og nødvendig beskrivelse av de risikofaktorer som er knyttet til driften og finansieringen av forbundet.

Fortsatt drift og covid-19 effekter

2020 var året da verden ble rammet av en global pandemi. Dette har tidvis medført en nedstenging av norsk samfunns- og næringsliv.

Norges Blindforbund har også blitt påvirket av pandemien. Først og fremst gjennom et lavere nivå på aktivitetstilbud til medlemmene. Samtidig har mange av de fysiske møteplassene blitt erstattet av digitale tilbud som har fungert godt.

Inntektene til Blindforbundet kommer i stor grad fra offentlig støtte, medlemsinntekter og fra innsamlede midler. I tillegg har forbundet finansplasseringer som gir avkastning til bruk mot formålet. De variable kostnadene til Norges Blindforbund styres i stor grad av aktivitetsnivået slik at et eventuelt inntektsbortfall vil kunne tilpasses planlagt aktivitetsnivå.

Norges Blindforbund har solid formålskapital og god likviditet. Sentralstyret bekrefter at grunnlaget for fortsatt drift er til stede. Konsernet vil hele tiden overvåke situasjonen og innrette seg etter denne ved å ta nødvendige grep som sikrer en bærekraftig drift.

Blindeforbundet som arbeidsplass

Blindeforbundet er et populært og godt sted å jobbe

På sentralstyrets møte i juni ble Per Inge Bjerknes ansatt som ny generalsekretær fra 1. januar 2021. Karsten Aak har vært konstituert i denne stillingen i 2020, med Gunnar Haugsveen som konstituert assisterende generalsekretær. Aak gikk tilbake som assisterende generalsekretær fra januar 2021.

Det ble høsten 2020 gjennomført nye arbeidsmiljøundersøkelser. I forhold til resultatene fra 2018 viser resultatene fra 2020 en klar og gledelig forbedring på samtlige punkter for hele Norges Blindforbund.

Sykefraværet i 2020 var 8,59 prosent mot 7,21 prosent i 2019. I løpet av 2020 har det vært innrapportert seks arbeidsuhell, men ingen alvorlige.

Blindeforbundet arbeider aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestillings- og diskrimineringsloven formål: Fremme likestilling, hindre diskriminering og sikre like muligheter og rettigheter innenfor virksomheten. Loven tar særlig sikte på å bedre kvinners og minoriteters stilling. Loven skal bidra til å bygge ned samfunnsskapte funksjonshemmende barrierer, og hindre at nye skapes. Aktivitetene omfatter blant annet rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, utviklingsmuligheter, forfremmelse, beskyttelse mot trakassering, tilrettelegging og mulighet for å kombinere arbeid og familieliv. Det er gjort prinsippvedtak om at forbundets eiendommer og bygninger skal være universelt utformet. I løpet av 2021 skal det ferdigstilles en redegjørelse i samsvar med kravene i likestillings- og diskrimineringsloven.

Blindeforbundet praktiserer moderat kvotering, det vil si at under ellers like forhold skal en person med funksjonsnedsettelse ansettes. Mer enn ti prosent av forbundets medarbeidere er blinde eller svaksynte, eller har annen form for nedsatt funksjonsevne. Det praktiseres lik lønn for likt arbeid, og det tilstrebes jevn kjønnsmessig fordeling av medarbeidere ved rekruttering, enten det gjelder kvinne- eller mannsdominerte stillingskategorier.

Ved utgangen av året var det i konsernet 291 årsverk, og i morselskapet 236 årsverk. Ca. to tredeler av morselskapets medarbeidere er kvinner. I generalsekretærens ledergruppe er det fire kvinner og fem menn.

Det er to fagforeninger med forhandlingsrett i Blindeforbundet, Fagforbundet og Delta. Det er et meget godt samarbeid med disse i blant annet ansettelser, hvor alltid en av fagforeningene er representert i ansettelsesprosesser.

Blindeforbundet har inngått avtale med en ekstern aktør om å være vår varslingsportal for medlemmer og ansatte. Gjennom 2020 har det vært fem saker til behandling. Internt har det kommet flere saker, men alle bortsett fra én, har blitt håndtert som personalsaker. Varslerne har opplevd å bli tatt på alvor.

Vi har etablert en elektronisk personalhåndbok som det jobbes kontinuerlig med. I tillegg jobbes det med en lederhåndbok og etter hvert en HMS-håndbok som skal være ferdig i 2021.

Forbundets arbeidsmiljøutvalg avholdt flere møter i 2020. Utvalget består av tre representanter fra ledelsen og tre representanter fra de ansatte. Hovedverneombudet har fast plass i utvalget.

Blindeforbundet har tegnet styreansvarforsikring. Denne gjelder for styret og ledelsen, både nåværende, tidligere og fremtidige, i hovedorganisasjonen og i samtlige datterselskap og fylkeslag. I tillegg dekkes også alle ansatte som har et lederansvar og de som har eksterne styreverv som utføres på vegne av Norges Blindeforbund.

Miljørapportering

Norges Blindeforbund driver ikke med aktiviteter som i vesentlig grad har negativ innvirkning på det ytre miljøet.

Vi kildesorterer papir, og leverer utrangerte elektriske og elektroniske produkter, såkalt EE-avfall til et eget returselskap.

Landsmøtet i 2019 bestemte at Blindeforbundet skal bli sertifisert som miljøfyrtårn. Målet er at hovedkontoret skal være sertifisert til landsmøtet høsten 2021. Som miljøfyrtårn-organisasjon kan vi iverksette konkrete og lønnsomme bærekraftstiltak, som kan ha stor betydning for forbundets resultater, kostnader, lederskap, omdømme og konkurransekraft i årene fremover. For å bli sertifisert må vi ha en arbeidsprosess som gjenspeiles i en klima- og miljørapport, som er et viktig verktøy i miljøledelse. Denne rapporten skal vise virksomhetens miljøbelastning og hvilke miljømål vi har oppnådd. Rapporten forventes klar før landsmøtet, og etter sertifiseringen skal vi årlig levere klima- og miljørapport.

Arbeidet for å bli sertifisert kom godt i gang i slutten av 2020. Det har vært og er stor aktivitet i arbeidsgruppa og miljøgruppa, og ledergruppa er styringsgruppe.

Framtidig utvikling

Gjennom de siste seks årene har det pågått arbeid med å omstrukturere Norges Blindeforbunds økonomi. Målsettingen med prosessen har vært og er at forbundets økonomiske bærekraft opprettholdes, slik at Norges Blindeforbund fortsatt kan

**Norges Blindforbund
SENTRALSTYRETS ÅRSBERETNING 2020**

---

framstå som en viktig tjenesteyter, et tydelig talerør og en effektiv pådriver for å ivareta synshemmedes interesser. At denne omleggingen har vært vellykket, vises gjennom de siste årenes regnskapsresultater. Langtidsprognosene viser også at det er balanse mellom kostnader og inntekter som sikrer en bærekraftig drift.

Det er fremdeles behov for å holde fokus på den økonomiske utviklingen i organisasjonen, og nøye følge opp mulige konsekvenser av covid-19.

Innsamlingsvirksomhetens hovedfokus på å utvikle faste givere har vist seg å være vellykket. Dette gir stabile og forutsigbare inntekter med så lav innsamlingskostnad som mulig. Landsmøtet i 2019 fastsatte en målsetning om å nå 70 000 faste givere innen utgangen av 2024.

Å lykkes med denne økningen er avgjørende for å sikre at både dagens og fremtidens synshemmede skal få det tilbudet som er nødvendig. Antall faste givere økte med 2 552 til 54 367 i 2020. Den samlede inntekten fra faste givere økte med 5,8 millioner kroner fra året før. Utviklingen følger opptrappingsplanen til tross for redusert aktivitet i koronaåret 2020.

Oslo, 31. mai 2021

Sentralstyret i Norges Blindforbund

Terje Andre Olsen,
forbundsleder

Kari Wiik,
nestleder

Unn Tone Forfang Jenssen,
styremedlem

Sissel Sørensen Bye,
styremedlem

Mariann Fossum,
styremedlem

Per Inge Bjerknes,
generalsekretær